

Knudepunkter i de mindre byer og landdistrikter

Cecilie Møller & Rune B. Lau — Veje og Trafik

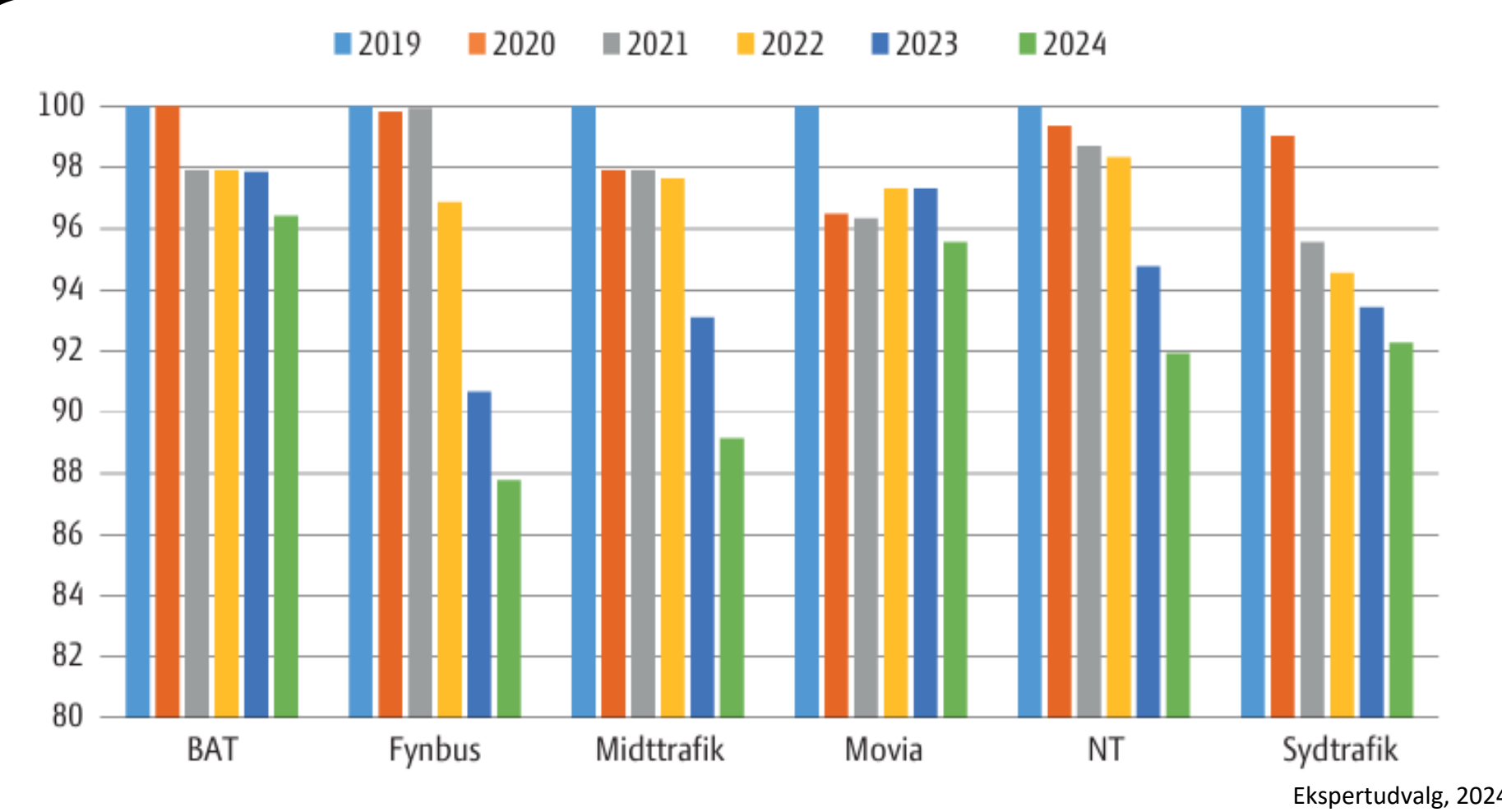
Introduktion

Den kollektive trafik spiller en central rolle i at sikre mobilitet og tilgængelighed for borgerne uanset, om rejsen går til arbejde, skole, læge eller sociale aktiviteter. Den kollektive trafik er ikke blot en bekvemmelighed for borgere uden adgang til bil, men det er en forudsætning for deltagelse i hverdagslivet.

Alligevel viser data, at antallet af køreplantimer i den kollektive trafik er faldet markant over de seneste år. Dette fald har især ramt de mindre byer og landdistrikter, hvor rutetilbudene allerede var begrænsede. Det resulterer i en voksende ulighed i transportmuligheder mellem by og land samt borgere med og uden bilrådighed.

Flere undersøgelser peger på, at den forringede kollektive trafik i landdistrikterne får folk til at fravælge nødvendige og ønskede rejser, såsom familiebesøg, fritidsaktiviteter og sundhedsbesøg. Det er ikke kun et transportproblem, men et spørgsmål om lige adgang til samfundets ressourcer og fællesskaber.

Derfor er det oplagt at undersøge, hvilke konkrete tiltag der kan øge tilgængeligheden og gøre den kollektive trafik mere attraktiv i de mindre byer og landdistrikter. Et af de mest lovende redskaber i denne sammenhæng er udviklingen af knudepunkter, som kan styrke forbindelsen mellem transportformer og øge den samlede tilgængelighed udenfor de større byer.

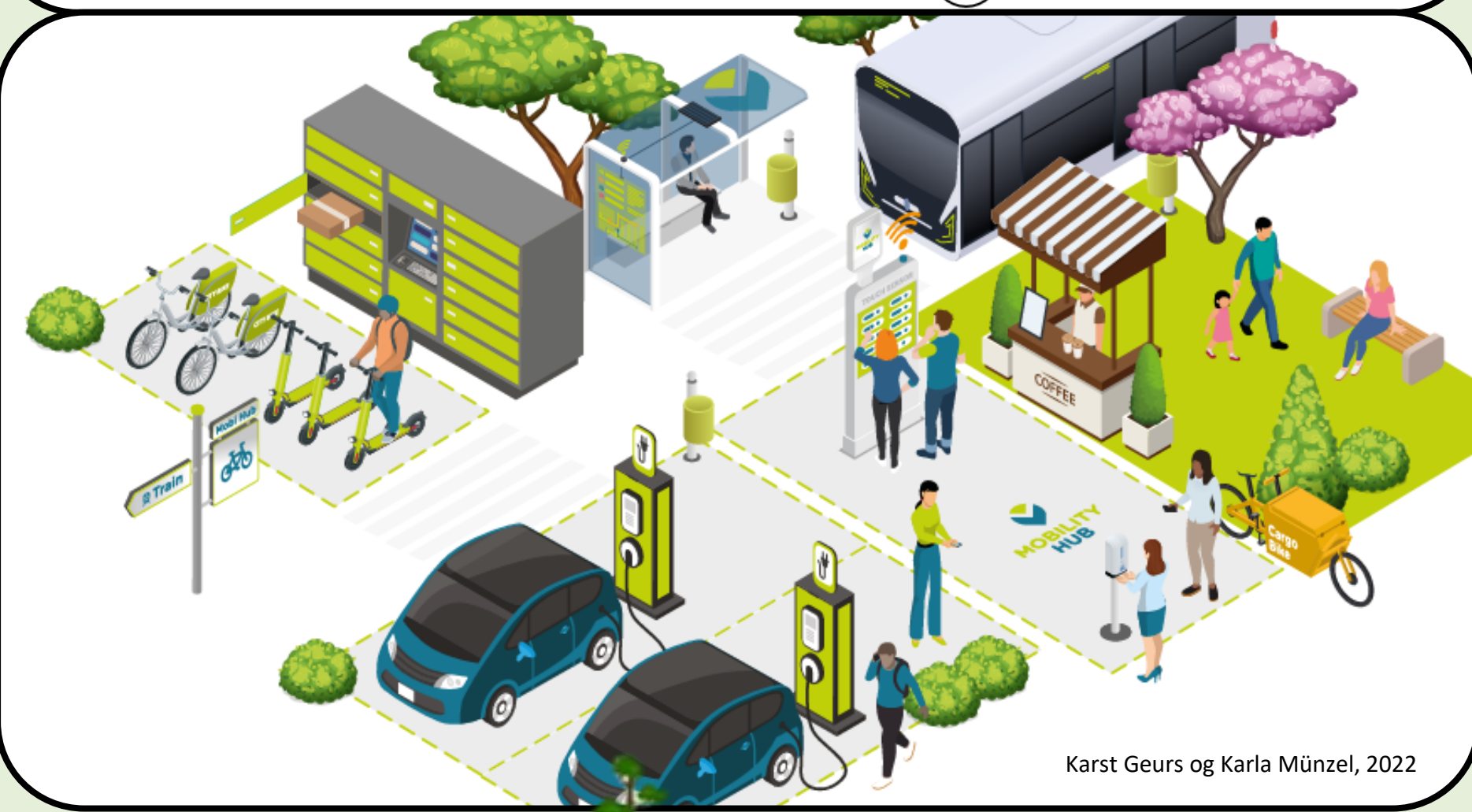
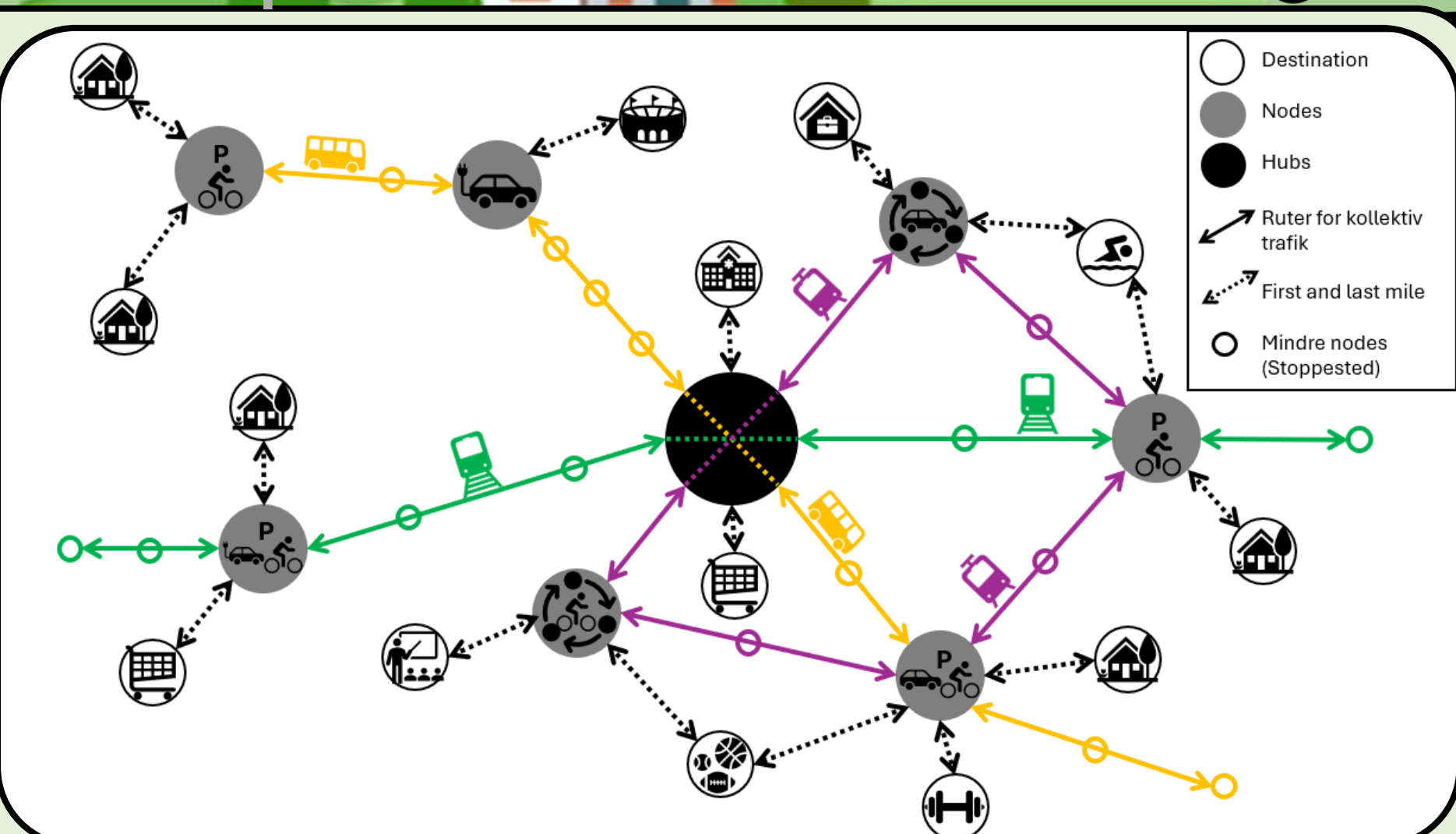

Hvad er et knudepunkt?

Et knudepunkt kan betyde mange ting. Det kan være et almindeligt busstoppested, et sted hvor flere transportformer mødes eller en større station eller terminal. I en udenlandsk kontekst bruges knudepunkter, også kaldet *mobility hubs* eller *nodes*, som en del af den overordnede netværksplanlægning af den kollektive trafik.

Et knudepunkt kan indeholde faciliteter som læskur med bænk, realtidsinformation, belysning, toiletter m.m. Der er dog ikke faste krav til, hvilke faciliteter et knudepunkt skal have. Det kan gøre det svært for kunderne at navigere, især når der ikke er et ensartet serviceniveau fra sted til sted.

Derfor er knudepunkter blevet undersøgt nærmere gennem interviews med trafikselskaberne og Vejdirektoratet, samt gennem spørgeskemabesvarelser. Formålet har været at få indsigt i, hvordan der arbejdes med knudepunkter, og hvilke faciliteter der efterspørges af aktørerne og borgerne.

Metoder

Knudepunkter i de mindre byer er undersøgt gennem tre metoder:

- Litteraturstudie
- Interviews med trafikselskaberne og Vejdirektoratet
- Spørgeskemaundersøgelse

Resultater

Konklusion

For knudepunkterne i de mindre byer og landdistrikter efterspørges der læskure med bænke, realtidsinformation, belysning og toiletter efter behov. Dette blev tydeliggjort gennem spørgeskemaet og interviewene.

Derudover blev det gennem interviewene gjort klart, at knudepunkterne bør gøres funktionelle og tilpasses til de lokale behov. Dette kan bidrage til, at knudepunkterne fungerer som samlingspunkt for byen. Spørgeskemaanalysen viser en tendens til, at knudepunkter skal være mere end blot et opgraderet busstoppested. De skal være med til at skabe merværdi for byens borgere. Derfor er det nødvendigt med en let tilgængelig og central placering.

Derudover understreger litteraturen, at knudepunkter bør indgå i den overordnede netværksplanlægning, da det kan øge effektiviteten af den kollektive trafik.

Kathrine Sejersbøl Tobiassen og Kenneth Kristiansen, 2024